

הדילמה של חיים רומקובסקי, ראש היודנראט בגיטו לודז',

1942

פעילות לתלמידים

"על הגטו ירדה מכה קשה. דורשים ממנו את היקר לו ביותר- ילדים ואנשים זקנים... לא שיערתי מעולם שידי שלי ייאלצו להגיש את הקורבן למזבח.... בימי זקנתי אני נאלץ להושיט את ידי ולהתחנן: "אחי ואחיותי", תנו לי אותם! אבות ואימהות, תנו לי את ילדיכם... אתמול במשך היום נתנו לי פקודה לשלוח מעל 20.000 יהודים מן הגטו ואם לא – "נעשה זאת אנחנו" (הכוונה לגרמנים). הועמדה השאלה: האם עלינו לקבל את הדבר ולעשות זאת בעצמנו או להשאיר זאת לאחרים?

...אני והמקורבים ביותר אלי בעבודה (מתכוון לחברי היודנראט) הגענו למסקנה שיהיה הדבר קשה ככל שיהיה, אנו מוכרחים לקבל את ביצוע הגזירה לידנו. אני מוכרח לבצע את הניתוח הקשה השותת דם, אני מוכרח לקטוע איברים, בכדי להציל את הגוף! אני מוכרח ליטול ילדים – ואם לא, עלולים להילקח, חס ושלום, גם אחרים.לא איש נחמות אני היום... באתי כמו גזלן, לקחת מכם את היקר ביותר לליבכם. ניסיתי בכל כוחי לבטל את רוע הגזירה לאחר שלא ניתן לבטלה ניסיתי למתן את הגזרה. רק אתמול ציוותי על רישום ילדים בני תשע, רצייתי לפחות להציל את השנתון האחד – מגיל תשע עד עשר. אבל לא רצו לוותר לי. דבר אחד עלה בידי – להציל את הילדים שמעל גיל עשר. זו תהיה נחמתנו בצערנו הגדול".

לקוח מתוך נאומו של חיים רומקובסקי, יו"ר היודנראט של גטו לודז'

שאלות

1. נסחו את הדילמה בפניה עמד רומקובסקי: מה היו ברירות?
2. מהם הערכים העומדים מאחורי כל אחת מהברירות?
3. מה הרווח ומה ההפסד בכל אחת מן ברירות?
4. מה הייתם מיעצים לעשות לרומקובסקי? למסור או לא למסור?
5. מה הייתם עושים במקומו של רומקובסקי?